

AABEL

Monitoring sociale agenda

*Voorzet voor de monitoring van de
sociale agenda Groningen & Noord-Drenthe*

Datum

20 december 2024

1

Introductie

A3BEL

*Sociale agenda
Groningen & Noord-Drenthe*

1.1 De sociale agenda Groningen & Noord-Drenthe in het kort

Uit hoe de regio de afgelopen decennia met de gaswinning is behandeld, vloeit een ereschuld voort aan Groningers en Noord-Drenten. Het gebied verdient een betere toekomst. De opgave vanuit Nij Begun is groot: Binnen één generatie (gesteld op 30 jaar) tenminste op het nationaal gemiddelde komen op de belangrijkste indicatoren van brede welvaart. De sociale agenda draagt daaraan bij.

Het doel van de sociale agenda is om de kwaliteit van leven te bevorderen voor alle inwoners van Groningen en Noord-Drenthe. Dit gebeurt op vier terreinen: gezondheid, kansengelijkheid, leefbaarheid en bestaanszekerheid. De visie is om de kwaliteit van leven in Groningen en Noord-Drenthe binnen één generatie (gezet op 30 jaar) op deze vier terreinen structureel te verbeteren.

De sociale agenda omvat 10 doelen en 16 maatregelen. De afgelopen maanden zijn deze doelen en maatregelen gekozen en ondergeschreven door colleges in de regio en de ministerraad. Rebel heeft het team van de sociale agenda ondersteund bij het eenvormig in kaart brengen van de maatregelen door aangeleverde informatie van ongeveer veertig mogelijke maatregelen te standaardiseren en overzichtelijk te maken. In samenwerking met het team sociale agenda zijn aannames over kosten, bereik en resultaat gevalideerd. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een fichebundel, onderdeel van *Nij Begun: De sociale agenda voor Groningen en Noord-Drenthe* (19 november 2024). Een uitgebreide toelichting over de inhoud van de sociale agenda is in dit brondocument te lezen.

Tabel 1: De 10 doelen van de sociale agenda

1	Vergroten van gelijke kansen voor kinderen en jongeren.
2	Bevorderen van (digitale) geletterdheid, in het bijzonder van kinderen en jongeren.
3	Meer gezonde levensjaren.
4	Verbeteren van mentale gezondheid.
5	Meer bewegen en gezonder leven.
6	Verlaging van (intergenerationele) armoede.
7	Minder problematische schulden.
8	Vergroten van (arbeids-)participatie van jongeren en inwoners die langdurig langs de kant staan.
9	Versterken van de sociale leefbaarheid.
10	Vergroten van zelfbewustzijn, trots en regionale identiteit.

1.2 Een voorzet voor de monitoring van de sociale agenda

De sociale agenda investeert structureel in de regio en wil daarbij voortdurend leren. Daarom wordt periodiek getoetst of de aanpak de verwachte resultaten bereikt en of bijstelling nodig is. We noemen dit de monitoring van de sociale agenda. Daarnaast kan deze informatie worden gebruikt ter verantwoording van de bestede middelen.

De doelen zijn gekoppeld aan indicatoren en streefwaarden. Samen met het team van de sociale agenda zijn meetbare indicatoren in beeld gebracht die passen bij de doelen van de sociale agenda. Deze indicatoren zijn voorzien van een advies van gewenste resultaten: de streefwaarden.

Dit rapport gaat hierbij uit van gemiddelden. Het kijkt daarbij naar hoe het nu gaat in de regio (de 13 gemeenten) ten opzichte van Nederland als geheel. Dit vloeit voort vanuit Nij Begun en de Groningenwet, waarbij de missie immers is om binnen één generatie tenminste op het nationaal gemiddelde komen op de belangrijkste indicatoren van brede welvaart. Op basis van hoe het nu gaat in de regio ten opzichte van de rest van Nederland wordt een advies gedaan over waar je aan zou kunnen denken bij mogelijke streefwaarden. Hoewel het vanuit deze opgave logisch is te kijken naar gemiddelden, kent dat ook nadelen. Ten eerste is het niet zeker hoe het gemiddelde van Nederland zich ontwikkelt, het is dus mikken op een bewegend doel. Ten tweede kunnen gemiddelden grote verschillen verbloemen: zowel binnen de regio tussen verschillende gemeenten als binnen gemeenten tussen verschillende

wijken. Waar relevant is daarom ook een suggestie opgenomen voor een bandbreedte van de streefwaarden.

Streefwaarden kunnen op verschillende manieren worden geformuleerd. Er kan worden gekozen voor relatieve doelstellingen (vb. arbeidsparticipatie: een verbetering van x% ten opzichte van nu) of ten opzichte van een benchmark (vb. arbeidsparticipatie: tenminste zo hoog als Nederland). Ons advies is om te kiezen voor absolute waarden (vb. arbeidsparticipatie: we streven naar x %). Absolute waarden zijn concreet, transparant en het meest eenvoudig te vertalen naar interventies. Omdat de wereld om de regio heen niet stilstaat is het daarbij wel verstandig deze absolute doelstellingen regelmatig te herijken.

Indicatoren vertellen nooit het hele verhaal. Indicatoren zijn precies dat: een indicatie. Wij geven met dit rapport een advies over welke indicatoren goed bij de doelen passen, maar dit past vrijwel nooit perfect. Het is dus altijd van belang om het verhaal achter de cijfers te duiden. Sturing puur om indicatoren (sturen op wat je meet) geeft perverse prikkels. Het is ons nadrukkelijk advies om te blijven sturen op de doelen van de agenda en de indicatoren daarbij te gebruiken, en niet andersom.

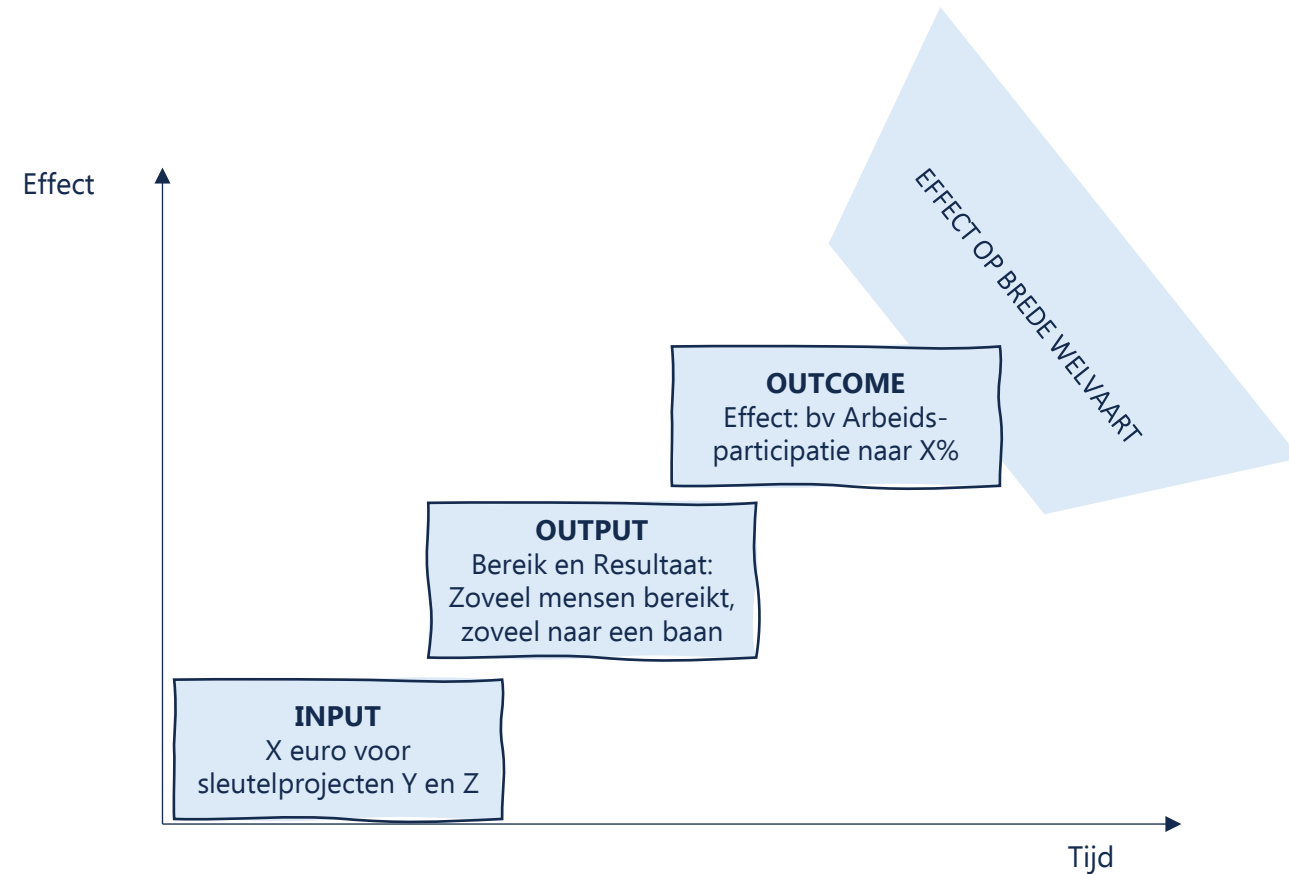

1.3 Status van dit rapport

Het team van de Sociale Agenda heeft Rebel gevraagd om te ondersteunen bij indicatoren en streefwaarden die passen bij de doelen van de agenda. Bij de totstandkoming van dit advies hebben wij ons gebaseerd op inzichten op basis van onze eigen observaties, bestaande onderzoeken en rapporten, feitelijke gegevens, gesprekken en werksessies met het team. We danken het team van de Sociale Agenda voor de waardevolle input en inzichten die ze met ons gedeeld hebben.

Dit rapport is een voorzet voor de monitoring van de agenda als geheel. Het geeft een advies over welke indicatoren goed passen bij de gekozen doelen en waar aan te denken valt qua streefwaarden voor inputs, outputs en outcomes. Dit kan richting de Staat van Groningen nog verder worden verrijkt met meer aandacht voor specifieke gemeenten en wijken. Daarnaast is het nodig – zodra projecten ook gaan lopen – deze projecten ook te evalueren en de inzichten daarvan te gebruiken in de monitoring en bijsturing.

Het rapport is een advies van Rebel. Het is gebaseerd op data zoals die op dit moment beschikbaar zijn en de kennis van de maatregelen zoals die nu voorliggen. Het is nog nadrukkelijk een voorzet. Naast een inhoudelijke verrijking en herijking op basis van nieuwe inzichten, hangt het definitief bepalen van streefwaarden nauw samen met de doelen van de Sociale Agenda. Dit vergt naast een inhoudelijke, ook een politiek-bestuurlijke afweging. Die is aan de regio en niet aan Rebel.

2

Monitoring van inputs

2.1 Korte termijn: monitoring van ingezette middelen

Voor de monitoring van de sociale agenda wordt op de korte termijn gekeken naar bestede middelen. In *Nij Begun: De sociale agenda voor Groningen en Noord-Drenthe* (19 november 2024) is een verdeling van financiële middelen per maatregel opgenomen. Deze verdeling is overgenomen in tabel 2. Om de voortgang en effectiviteit van de sociale agenda in Groningen te bewaken, kan op korte termijn gekeken worden naar de ingezette financiële middelen. Het kost immers tijd om alle maatregelen tot volledige uitvoering te brengen. Jaarlijks wordt er daarom gekeken naar de daadwerkelijke besteding van het gereserveerde budget. Dit is de monitoring van inputs.

In de korte termijn monitoring focussen we specifiek op de financiële middelen als input. Andere zaken, zoals de inzet van personeel (FTE), kunnen in veel gevallen ook als inputs worden beschouwd. In dit kader kiezen we ervoor om de monitoring op korte termijn strikt bij de bestede financiële middelen te houden. Het rijk stelt voor de sociale agenda immers financiële middelen beschikbaar; wat daarmee bekostigd wordt is geen onderdeel van de initiële *inputs* van de sociale agenda, maar afhankelijk van keuzes die binnen de sociale agenda gemaakt zijn. Bovendien zijn de verschillende maatregelen ongelijksoortig en is het aantal ingezette FTEs niet overal een logische input-variabele. Het aantal ingezette FTE zien we in het kader van de monitoring daarom als outputs, met daaraan gekoppeld het bereik (bijvoorbeeld het aantal personen dat per FTE geholpen wordt). We doen dit bovendien enkel voor de maatregelen waarbij dit een logische output-variabele is.

Tabel 2: Middelen per maatregel

#	Maatregel	Budget (mln € per jaar)
1	Inwoners aan zet met eigen budget	6,5
2	Ontmoetingsplekken*	4,6
3	Wijk en dorp aan zet met wijk- en dorpsondersteuners	6,5
4	Opbouwwerk/jongerenwerk/buurtsport-/cultuurcoaches	9,4
5	Van Drenthe tot aan 't Wad: cultuur en erfgoed	4,0
6	Tijd voor toekomst (2u generiek en 6u specifiek)	36,0
7	Brugfunctionaris primair onderwijs	6,4
8	Versterking pedagogische omgeving in het voortgezet onderwijs	3,5
9	Stevige basis voor taal en (digitale) geletterdheid	8,0
10	Nij Begunbanen	10,0
11	Doorbreken van generatiearmoede met buddy's en doorbraakaanpak	4,0
12	Versterken financiële weerbaarheid	6,7
13	Verlagen aantal vroegtijdig schoolverlaters	4,0
14	Kansrijke start: ondersteuning rondom zwangerschap	6,5
15	Welzijn op recept	7,6
16	Vergroten mentale weerbaarheid jongeren	5,0
Totaal per jaar		128,7

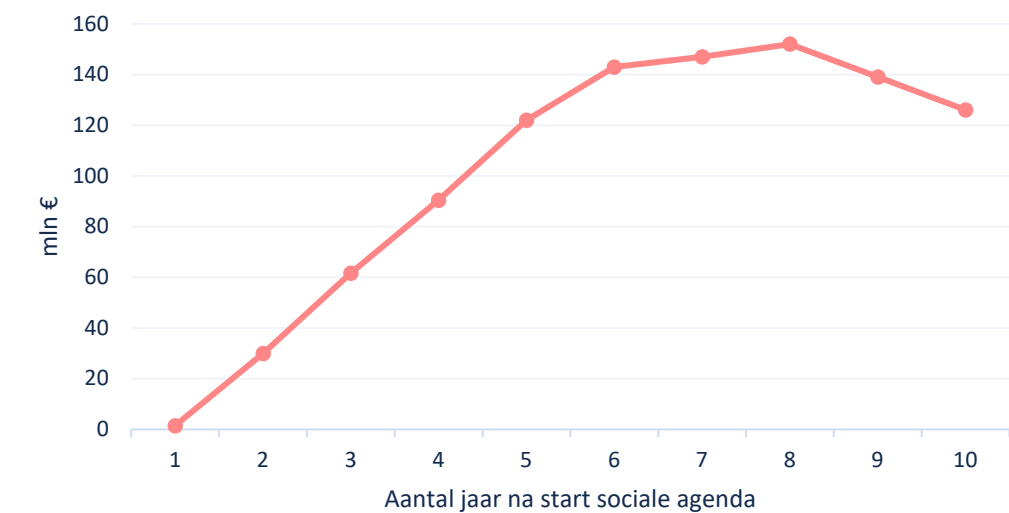
*Voor de realisatie van ontmoetingsplekken is eenmalig 138 miljoen gereserveerd. Verspreid over 30 jaar is dit 4,6 miljoen per jaar.

2.2 Een ingroeipad voor de te besteden middelen

Het kost tijd om alle maatregelen tot volledige uitvoering te brengen, daarom gaan we uit van een ingroeipad. Concreet betekent dit dat het enkele jaren zal duren voordat er vanuit de sociale agenda de volledige 128,7 miljoen per jaar besteed wordt aan de verschillende maatregelen. De ingroeipaden verschillen per maatregel. Een inschatting is gemaakt op de volgende pagina (tabel 4). De totale bestedingen per jaar die hieruit volgen zijn weergegeven in figuur 1.

Uit het ingroeipad volgen concrete doelstellingen voor de besteding van middelen. Via de jaarlijkse monitoring kan worden bepaald of de sociale agenda voorloopt of achterloopt op de besteding van deze middelen.

Figuur 1: Ingroeipad totale bestede middelen

Jaar	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Ambitie bestede middelen (mln €)	1,5	30	61,7	90,5	122	143	147	152	139	126

3

Monitoring van outputs

3.1 Middellange termijn: monitoring van activiteiten en resultaat

Outputs zijn de directe, meetbare resultaten die voortkomen uit de inzet van de inputs. Binnen de maatregelen van de sociale agenda gaat het vaak om gerealiseerde activiteiten, ingezette FTE en het aantal personen dat met de maatregel bereikt is (bereik).

De maatregelen kunnen een veel breder resultaat hebben dan de outputs zoals die nu worden geformuleerd. Niet alles dat van waarde is, is goed te meten. De sociale agenda investeert structureel in het verbeteren van de leefkwaliteit van mensen. Door enkel te focussen op de directe en meetbare resultaten, doen we de maatregelen in de monitoring van outputs in feite tekort. Tegelijkertijd zijn specifieke verwachtingen over outputs bruikbaar in het vervolg om – in samenhang met o.a. de outcomes – te kijken of de sociale agenda haar doelen dichterbij brengt.

Met de monitoring op outputs kan worden gekeken of de aanpak ook de verwachte resultaten bereikt en of bijstelling nodig is. Per maatregel kan worden gekeken of de outputs aansluiten bij de verwachte resultaten. In dit stuk wordt niet een complete evaluatie per maatregel gepresenteerd. Dat is ook nog niet mogelijk. Wel zijn er belangrijke stappen gezet in de concretisering van de verwachte outputs per maatregel. Zoveel mogelijk zijn de gestelde ambities over het bereik en resultaat in kaart gebracht in tabel 5a en 5b op de volgende pagina's.

Gegeven dat veel maatregelen ook nog in ontwikkeling zijn, verschilt het niveau van concreetheid nog per maatregel. Met de huidige stand van zaken verwachten wij nu de volgende voorbeeldindicatoren als meest kansrijke output-indicatoren voor resultaten van maatregelen:

- Inwoners aan Zet - aantal initiatieven per jaar
- Ontmoetingsplekken – aantal plekken dat is gerealiseerd (nieuw, verbeterd, opgeschaald)
- Tijd voor toekomst – aantal scholen dat extra uren onderwijs biedt
- Nij Begunbanen – aantal mensen met baan (vanuit bijstand), aantal dat doorstroomt
- Verlagen voortijdig schoolverlaten – aantal leerlingen dat voortijdig VO/MBO verlaat
- Welzijn op recept – aantal doorverwijzingen

Voor alle maatregelen is een voorzet gedaan voor de output-indicatoren, zie tabel 4a en 4b.

Tabel 4a: Voorzet outputs per maatregel

#	Domein	Maatregel	Bereik & Resultaat	
			Minimale streefwaarde	Ambitie
1	Leefbaarheid	Inwoners aan zet met eigen budget	500 initiatieven per jaar, met een gemiddeld bereik van 30-50, geeft 15-25.000 mensen bereikt per jaar vanaf 2027	1000 initiatieven per jaar, met een gemiddeld bereik van 30-50, geeft 30-50.000 mensen bereikt per jaar vanaf 2027
2	Leefbaarheid	Ontmoetingsplekken	Na 15 jaar 200 ontmoetingsplekken gerealiseerd (nieuw, gerenoveerd of opgeschaald), na 10 jaar 150 voorzieningen	Na 15 jaar 276 ontmoetingsplekken gerealiseerd (nieuw, gerenoveerd of opgeschaald), na 10 jaar 200 voorzieningen
3	Leefbaarheid	Wijk en dorp aan zet met wijk- en dorpsondersteuning	Na 5 jaar 10.000 activiteiten en 40.000 mensen bereikt, met jaarlijks zo'n 50 FTE inzet.	Na 5 jaar 15.000 activiteiten en 60.000 mensen bereikt, met jaarlijks 78 FTE inzet.
4	Leefbaarheid	Opbouwwerk/jongerenwerk/buurtsport-/cultuurcoaches	Inzet van 1 FTE sociaal werker per 2500 inwoners (totaal zo'n 92 FTE) + 25 FTE cultuurcoaches.	Inzet van 1 FTE sociaal werker per 2500 inwoners (totaal zo'n 92 FTE) + 25 FTE cultuurcoaches.
5	Leefbaarheid	Van Drenthe tot aan 't Wad: cultuur en erfgoed	Cultuur/musea en taal: Vanaf jaar 5 bereik van 10.000 extra mensen per jaar	Cultuur/musea en taal: Vanaf jaar 5 bereik van 20.000 extra mensen per jaar
6	Kansen	Tijd voor toekomst (2u generiek en 6u specifiek)	In 10 jaar bereik 75% (aantal scholen), resultaat: betere prestaties meer leerplezier, zelfvertrouwen en nieuwe dingen geleerd	In 10 jaar bereik max (alle scholen), resultaat: betere prestaties, meer leerplezier, zelfvertrouwen en nieuwe dingen geleerd
7	Kansen	Brugfunctionaris primair onderwijs	Aantal FTE (in totaal 45), waarbij naar verwachting 20-25% van leerlingen ook met de brugfunctionaris in aanraking komt.	Aantal FTE (in totaal 64), waarbij naar verwachting 20-25% van leerlingen ook met de brugfunctionaris in aanraking komt.
8	Kansen	Versterking pedagogische omgeving in het voortgezet onderwijs	0,6 FTE per jaar per VO school (75% scholen), minder jeugdhulpindicaties	0,6 FTE per jaar per VO school (100% scholen), minder jeugdhulpindicaties
9	Kansen	Stevige basis voor taal en (digitale) geletterdheid	Dekking van Boekstart en bibliotheek op school gemiddeld naar 95% van alle kinderopvangorganisaties/ scholen; leesplezier stijgt, nergens onder 85%	Dekking van Boekstart en bibliotheek op school naar 100% van alle kinderopvangorganisaties/ scholen; leesplezier stijgt.

Tabel 4b: Voorzet outputs per maatregel

#	Domein	Maatregel	Bereik & Resultaat	
			Minimale streefwaarde	Ambitie
10	Werk/armoede	Nij Begunbanen	Met ingang van 2029: 500 Nij Begun banen waarvan 50% uit uitkeringssituatie, 20% doorstroom na 18 maanden naar regulier werk	Met ingang van 2029: 500 Nij Begun banen waarvan 75% uit uitkeringssituatie, 30% doorstroomt na 18 maanden naar regulier werk
11	Werk/armoede	Doorbreken van generatiearmoede met buddy's en doorbraakaanpak	175 trajecten per jaar met ingang van 2029, resultaat: ervaren bestaanszekerheid	250 trajecten per jaar met ingang van 2029, resultaat: ervaren bestaanszekerheid
12	Werk/armoede	Versterken financiële weerbaarheid	Er worden 500 trajecten doorlopen per 18 maanden (gem. 275 per jaar), resultaat: meer fin. vaardigheden, minder terugval, minder stress	Er worden 750 trajecten doorlopen per 18 maanden (gem. 420 per jaar), resultaat: meer fin. vaardigheden, minder terugval, minder stress
13	Werk/armoede	Verlagen aantal voortijdig schoolverlaters	Doel van VSV Groningen is om met deze middelen het percentage voortijdig schoolverlaters VO/MBO te verlagen. Aantal VSV'ers in de regio neemt af van 2,6% naar 2,3% (-130 VSV'ers).	Doel van VSV Groningen is om met deze middelen het percentage voortijdig schoolverlaters VO/MBO te verlagen van 2,6% naar 2,0% (-270 VSV'ers).
14	Gezondheid	Kansrijke start: ondersteuning rondom zwangerschap	50% van kwetsbare zwangeren neemt deel, resultaat: aantal kinderen dat geboren wordt in gezin met kwetsbare situatie neemt af	70% van kwetsbare zwangeren neemt deel, resultaat: aantal kinderen dat geboren wordt in gezin met kwetsbare situatie neemt af richting NL gemiddelde van 6,8%
15	Gezondheid	Welzijn op recept	In 10 jaar bij 75% van alle huisartsenpraktijken, 10% reductie in consulten en doorverwijzingen	In 10 jaar alle huisartsenpraktijken, 15% reductie in consulten en doorverwijzingen
16	Gezondheid	Vergroten mentale weerbaarheid jongeren	STORM: op 25% van VO scholen geïmplementeerd na 5 jaar	STORM: op 50% geïmplementeerd van VO scholen na 5 jaar
			Move Ahead: 1500 studenten per jaar	Move Ahead: 2000 studenten per jaar
			KOPP: 350 gezinnen per jaar, 5% reductie in prevalentie psychische stoornissen	KOPP: 500 gezinnen per jaar, resultaat van totaal interventie: 10% reductie in prevalentie psychische stoornissen

4

Monitoring van outcomes

4.1 Lange termijn: monitoring van brede welvaartseffecten

Outcomes zijn de veranderingen of effecten die het gevolg zijn van de outputs. Het zijn de (verwachte of onverwachte) lange termijn effecten van een activiteit of project. De sociale agenda heeft van het rijk het doel meegekregen om het brede welvaartsniveau van de regio Groningen en Noord-Drenthe te verbeteren tot minimaal het Nederlands gemiddelde. Deze doelstelling is dan ook de ambitie voor de 'outcome' van de sociale agenda als geheel.

Voor de monitoring van outcomes zijn outcome-indicatoren gekozen die aansluiten op de 10 doelen van de sociale agenda. De monitoring van outcomes wordt dus niet direct aan de verschillende maatregelen gekoppeld. Dat komt omdat meerdere maatregelen effect hebben op dezelfde outcomes. Ter illustratie: alle maatregelen binnen het onderdeel leefbaarheid dragen idealiter bij aan een verbetering van de sociale cohesie.

Samen met het team van de sociale agenda is in deze voorzet voor monitoring een set van 14 outcome-indicatoren vastgesteld. Zie tabel 5. Dit zijn nu nog keuzes in concept, definitieve vaststelling volgt later. De gekozen indicatoren meten verschillende onderdelen van brede welvaart. Bij het kiezen van de indicatoren is zoveel mogelijk rekening gehouden met de beschikbaarheid van data, ook op gemeenteniveau, evenals de frequentie en betrouwbaarheid van de data.

Er is bewust gekozen voor een relatief kleine set aan indicatoren. Voor elk doel zijn immers talloze indicatoren denkbaar. Om de monitoring van de sociale agenda niet onnodig complex te maken, is het voorstel om bij een relatief klein aantal indicatoren te blijven dat tezamen goed het doel van de sociale agenda weerspiegelt. Daarmee wordt het doel van de monitoring voldoende geborgd, maar blijft de monitoringslast beperkt.

Tabel 5: Overzicht van de 14 outcome-indicatoren

#	Outcome indicator
1	Sociale cohesie
2	Tevredenheid met woonomgeving (%)
3	Sociale contacten en participatie (Contact met familie, vrienden of burens) (%)
4	Imago-score van provincie Groningen volgens Groningers
5	Laaggeletterdheid (%)
6	Voortijdig schoolverlaten (%)
7	Havo/vwo leerlingen in 3e leergang VO (%)
8	Netto arbeidsparticipatie (%)
9	Kinderen in huishoudens onder lage inkomensgrens (%)
10	Aantal huishoudens met problematische schulden per 10K inwoners
11	Spraak- en taalontwikkeling tweejarigen
12	Ervaren gezondheid (%)
13	Geluk middelbare scholieren (%)
14	Psychische klachten middelbare scholieren (%)

4.2 Een startanalyse voor de 14 outcome-indicatoren

Hoe doet de regio het nu, wanneer we kijken naar de tien doelen?

Voordat er doelen worden vastgesteld, is het belangrijk te kijken naar de huidige situatie. Dat doen we door middel van een startanalyse voor ieder van de 14 outcome-indicatoren. We kijken voornamelijk naar hoe de regio - de dertien gemeenten in Groningen en Noord-Drenthe – presteert ten opzichte van het gemiddelde van Nederland.

De startanalyse betreft een voorzet en eerste beeld voor de concept-indicatoren, in de Staat van Groningen zal dit nog verder worden uitgediept. Daarbij zal ook nadrukkelijker oog moeten zijn voor verschillen binnen de regio zelf. Dat de regio als geheel op het landelijk gemiddelde scoort, kan immers verhullen dat er in specifieke gemeenten en wijken te grote problemen bestaan die dienen te worden aangepakt. Omdat het in deze startanalyse gaat om indicatoren waar vele factoren van op invloed kunnen zijn, betreft het hierbij inherent geen perfect beeld van de effecten van de sociale agenda. Dat kan ook niet, het gebied is geen laboratorium.

Het gaat bij de startevaluatie niet om de evaluaties van specifieke maatregelen, maar om indicatoren op basis waarvan nu en in de toekomst kan worden gekeken of de sociale agenda op koers ligt.

De startanalyse op outcome-indicatoren geeft dus een basis om de komende dertig jaar naar effecten te kijken, maar dient te worden aangevuld met specifieke verwachtingen over outputs (per maatregel) zoals gepresenteerd in het vorige hoofdstuk.

In tabel 6 presenteren we een overzicht van de startanalyse van de veertien gekozen indicatoren. Hierbij wordt de huidige situatie in beeld gebracht, gebaseerd op de meest recente data. Een beschrijving van de indicatoren en achterliggende bronnen zijn op de volgende pagina's, in tabel 7a en 7b, opgenomen. In enkele gevallen geldt dat data niet voor alle gemeenten beschikbaar is. Bovendien is momenteel nog geen passende data bevonden voor de indicator spraak- en taalontwikkeling van tweejarigen.

In bijlage 1 wordt ingezoomd op ieder van de 14 indicatoren. Met daarbij aandacht voor definities, streefwaarden en mogelijke aandachtspunten voor de monitoring. De streefwaarden zijn steeds voor over dertig jaar, waarbij een minimale streefwaarde en een ambitie wordt aangegeven. Hier staan we in de hierop volgende slides in meer detail bij stil.

Tabel 6: Overzicht van de 14 outcome-indicatoren

Indicator	Nederland	Regio Sociale Agenda	Provincie Groningen	Provincie Drenthe	Aa en Hunze	Eemsdelta	Groningen	Het Hogeland	Midden-Groningen	Noordenveld	Oldambt	Pekela	Stadskanaal	Tynaarlo	Veendam	Westerkwartier	Westerwolde
Aantal inwoners (x 1.000)	17877	691	599	661	26	45	241	48	61	32	39	12	32	35	28	65	27
Weging: aandeel inwoners t.o.v. totaal regio	-	100 %	86,7 %	-	3,7 %	6,6 %	34,9 %	7,0 %	8,9 %	4,6 %	5,7 %	1,8 %	4,6 %	5,0 %	4,0 %	9,4 %	3,8 %
Sociale cohesie	6,4	-	6,3	6,7	-	-	6,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tevredenheid met woonomgeving (%)	83,8 %	-	82,7 %	86,7 %	-	-	79,2 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sociale contacten en participatie (Contact met familie, vrienden of buren) (%)	71,6 %	70,6 %	69,7 %	71,3 %	70,7 %	72,9 %	69,4 %	70,7 %	71,0 %	72,4 %	71,6 %	73,5 %	70,7 %	71,4 %	63,6 %	72,6 %	72,0 %
Imago-score van provincie Groningen volgens Groningers	-	-	5,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Laaggeletterdheid (%)	12,0 %	11,3 %	11,0 %	12,0 %	19,0 %	19,0 %	9,0 %	10,0 %	10,0 %	7,0 %	16,0 %	19,0 %	16,0 %	7,0 %	19,0 %	6,0 %	16,0 %
Voortijdig schoolverlaters (%)	2,3 %	2,6 %	2,7 %	2,5 %	1,9 %	3,0 %	3,2 %	2,1 %	2,5 %	1,7 %	3,3 %	2,0 %	2,6 %	1,8 %	2,5 %	1,6 %	3,2 %
Havo/vwo leerlingen in 3e leergang VO (%)	48,3 %	45,8 %	44,0 %	41,0 %	41,0 %	32,0 %	56,0 %	42,0 %	39,0 %	46,0 %	30,0 %	14,0 %	40,0 %	62,0 %	38,0 %	48,0 %	31,0 %
Nettoarbeidsparticipatie (%)	72,2 %	70,4 %	70,4 %	70,6 %	70,2 %	68,0 %	71,7 %	69,8 %	69,3 %	71,0 %	67,1 %	68,7 %	68,5 %	72,1 %	69,9 %	73,3 %	65,8 %
Kinderen in huishoudens met langdurig laag inkomen (%)	2,2 %	2,7 %	2,8 %	1,9 %	1,5 %	4,0 %	2,9 %	2,1 %	3,0 %	1,9 %	3,5 %	5,1 %	2,9 %	1,2 %	2,4 %	1,6 %	2,9 %
Huishoudens met problematische schulden (%)	7,3 %	7,9 %	-	-	5,6 %	10,0 %	7,1 %	7,0 %	10,7 %	5,7 %	10,7 %	11,6 %	9,4 %	5,1 %	10,5 %	6,1 %	9,5 %
Tweejarigen met negatieve score op spraak- en taalontwikkeling (%)	5,8 %	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ervaren gezondheid (%)	70,0 %	69,6 %	69,1 %	70,2 %	73,2 %	61,4 %	70,3 %	71,8 %	68,6 %	72,0 %	67,4 %	57,4 %	65,0 %	74,6 %	63,3 %	75,9 %	69,6 %
Geluk middelbare scholieren (%)	77,1 %	72,8 %	71,9 %	76,0 %	77,7 %	72,4 %	71,5 %	70,5 %	69,8 %	77,4 %	75,2 %	-	-	73,9 %	70,6 %	75,9 %	77,0 %
Psychische klachten middelbare scholieren (%)	27,0 %	30,7 %	30,7 %	27,5 %	26,2 %	27,7 %	33,1 %	30,6 %	32,5 %	28,0 %	30,8 %	-	-	32,8 %	30,5 %	27,2 %	24,1 %

Opmerkingen bij bovenstaande tabel

1. Regiogemiddelde zijn berekend met behulp van een weging van de gemeenten op basis van het aantal inwoners (m.u.v. voortijdig schoolverlaters, waar het gemiddelde voor de regio op basis van exacte aantallen VSV'ers kon worden berekend). Daarbij maken we gebruik van 2023 data voor de weging, met de verwachting dat de verdeling van het inwoneraantal relatief stabiel is en we deze weging kunnen aanhouden voor de berekening van het regiogemiddelde bij alle indicatoren.

2. Voor indicatoren 'geluk middelbare scholieren' en 'psychische klachten middelbare scholieren' is geen data beschikbaar voor Pekela en Stadskanaal. In de berekening van het gemiddelde voor de regio zijn deze gemeenten achterwege gelaten, ook in de weging.

3 De kleuren zijn puur en alleen gebaseerd op de data in dit overzicht, waarbij de 'slechtste' waarde donkerrood gekleurd is en de 'beste' waarde donkergroen. Het is nadrukkelijk niet het geval dat deze kleuren een waardeoordeel vertegenwoordigen. Het kan bijvoorbeeld zo zijn dat een waarde op zichzelf als gemiddeld of goed te interpreteren is (bijvoorbeeld een 6,1 op een schaal van 0 tot 10 voor sociale cohesie), maar in dit overzicht toch rood wordt weergegeven, omdat het simpelweg de (in dit voorbeeld) laagste waarde binnen de gegeven rij is.

Tabel 7a: Toelichting en brondata outcome-indicatoren

#	Domein	Indicator	Beschrijving	Eenheid	Jaar	Bron
	Demografie	Bevolkingaantal	Aantal inwoners per regio en gemeente, gemiddeld in gegeven jaar.	Aantal inwoners x 1.000	2023	CBS Statline
	Weging	Weging: aandeel inwoners t.o.v. totaal regio	Geeft een weging aan iedere gemeente binnen de regio op basis van haar aantal inwoners ten opzichte van het totaal van de regio. Deze weging wordt toegepast bij het berekenen van gemiddelde scores voor de regio.		2023	Eigen berekening
1	Leefbaarheid	Sociale cohesie	De sociale cohesie geeft een schaalscore van 0 tot 10. Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer de inwoners tevreden zijn over de sociale aspecten van hun woonbuurt. Cijfers per gemeente zijn alleen beschikbaar voor gemeenten met meer dan 70.000 inwoners.	schaalscore (0-10)	2021	CBS Regionale Brede Welvaartsmonitor
2	Leefbaarheid	Tevredenheid met woonomgeving (%)	Het percentage particuliere huishoudens dat (zeer) tevreden is met de huidige woonomgeving. De woonomgeving is de omgeving en de buurt waarin een huishouden woont. Cijfers per gemeente zijn alleen beschikbaar voor gemeenten met meer dan 100.000 inwoners en op COROP en provincie niveau.	% huishoudens dat (zeer) tevreden is	2021	CBS Regionale Brede Welvaartsmonitor
3	Leefbaarheid	Contact met familie, vrienden of buren (%)	Percentage mensen van 15 jaar en ouder dat gemiddeld minstens een maal per week contact heeft met familie, vrienden of buren. Het gaat hierbij om alle vormen van contact. Het gaat om een gemiddelde van de indicatoren "minstens wekelijks contact met familie", "minstens wekelijks contact met vrienden" en "minstens wekelijks contact met buren".	% van bevolking van 15+ gemiddeld minstens 1 keer per week contact	2022	CBS Regionale Brede Welvaartsmonitor
4	Leefbaarheid	Imago-score van provincie Groningen volgens Groningers	Het beeld dat Groningers van het imago van Groningen hebben is op een schaal van -10 tot +10 gemiddeld 6,5. Dit is dus geen rapportcijfer: de negatieve scores tellen ook mee voor het gemiddelde.	ISI-score: gemiddelde score op schaal -10 t/m 10	2023	Imago Monitor Groningen (derde meting)
5	Kansen	Laaggeletterdheid (%)	De geletterdheid van personen tussen de 16 en 65 jaar is vastgesteld aan de hand van hun scores (schaal 0 - 500) in het PIAAC onderzoek. Hierbij is een score van 225 of lager als laaggeletterd geclassificeerd, met een uitsplitsing naar mild laaggeletterden (scores van 225 tot en met 200) en sterk laaggeletterden (scores lager dan 200). Deze definitie van laaggeletterdheid omvat niet de groepen laaggecijferden en mensen met lage digitale vaardigheden.	% van bevolking met PIAAC score <225	2020	CINOP-ecbo, ROA en Etil Research
6	Kansen	Voortijdig schoolverlaten (%)	Leerlingen die in een gegeven jaar het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie. We kijken naar het aantal schoolverlaters op jaar t+1 ten opzichte van een gegeven startjaar (hier 2022/2023). Het gaat hierbij dus om de jaarlijkse aanwas. Een in Nederland gangbare leeftijdsgrens is 23 jaar bij schoolverlaten.	% voortijdig schoolverlaters	2022/2023 als t=0	DUO

Tabel 7b: Toelichting en brondata outcome-indicatoren

#	Domein	Indicator	Beschrijving	Eenheid	Jaar	Bron
7	Kansen	Havo/vwo leerlingen in 3e leergang VO (%)	Het aandeel havo/vwo leerlingen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs ten opzichte van het totaal aantal leerlingen (exclusief praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs).	% havo/vwo leerlingen	2023	CBS Jeugdmonitor 2023
8	Participatie/ armoede	Nettoarbeidsparticipatie (%)	Het aandeel van de werkzame beroepsbevolking 15-75 jaar in de bevolking van dezelfde leeftijdsgroep (beroeps- en nietberoepsbevolking).	% van de bevolking van 15 t/m 74 jaar	2022	CBS Regionale Brede Welvaartsmonitor
9	Participatie/ armoede	Kinderen in huishoudens met langdurig laag inkomen (%)	Huishoudens behoren tot de categorie "Laag inkomen" als het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudensinkomen exclusief huurtoeslag lager is dan de lage-inkomensgrens. Met langdurig wordt een periode minimaal 4 opeenvolgende jaren bedoeld. Cijfers hebben betrekking op minderjarige kinderen.	Kinderen in huishouden met langdurig laag inkomen	2022	CBS Statline
10	Participatie/ armoede	Huishoudens met problematische schulden (%)	Het aandeel huishoudens met geregistreeerde problematische schulden in januari 2024. Met behulp van verschillende registraties is afgeleid welke huishoudens te maken hebben met geregistreeerde problematische schulden. De informatie over schulden verschilt per registratie. Daarom is per registratie bepaald wanneer er sprake is van een geregistreeerde problematische schuldsituatie. Zie dashboards.cbs.nl/v5/SchuldenproblematiekInBeeld/	% van huishoudens	2024	CBS – Schuldenproblematiek in beeld
11	Gezondheid	Tweejarigen met negatieve score op spraak- en taalontwikkeling (%)	Voor het programma Kansrijke Start wordt door RIVM/JGZ bijgehouden welk percentage kinderen rond de leeftijd van 2 jaar een negatieve score op spraak-taalontwikkeling tijdens het contact-moment met JGZ-organisatie heeft.	% van tweejarigen	2022	Monitor Kansrijke Start 2023 (<i>*dit onderdeel van de data is momenteel niet openbaar</i>)
12	Gezondheid	Ervaren gezondheid (%)	Percentage personen van 18 jaar en ouder met antwoordcategorie 'goed' of 'zeer goed' naar de vraag algemene gezondheidstoestand.	% van de bevolking van 18+ vindt eigen gezondheid (zeer) goed	2022	CBS Regionale Brede Welvaartsmonitor
13	Gezondheid	Geluk middelbare scholieren (%)	% van de jongeren dat aangeeft zich meestal gelukkig of zeer gelukkig te voelen. Metingen in klas 2 en 4 van VO.	% van jongeren (o.b.v. sample uit klas 2 en 4 VO)	2023	Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 (GGD'en en RIVM)
14	Gezondheid	Psychische klachten middelbare scholieren (%)	Het hebben van psychische klachten is gemeten middels de Mental Health Inventory 5 (MHI-5). Data verzameld in klas 2 en klas 4 van het VO.	% van jongeren (o.b.v. sample uit klas 2 en 4 VO)	2023	Gezondheidsmonitor Jeugd 2023 (GGD'en en RIVM)

4.3 Met behulp van streefwaarden maken we doelstellingen concreet

Streefwaarden geven richting aan de monitoring van de sociale agenda. Met behulp van streefwaarden krijgen de uitkomsten van monitoring betekenis. Streefwaarden dienen zo SMART mogelijk te zijn:

- S (specifiek) – heldere definitie van de indicator waar de streefwaarde bij hoort, één interpretatie mogelijk.
- M (meetbaar) – het kan periodiek worden bijgehouden, kwantitatief of kwalitatief.
- A (ambitieuw) – er spreek voldoende ambitie uit.
- R (realistisch) – het streven is haalbaar binnen de hiervoor gestelde tijdshorizon.
- T (tijdsgebonden) – er is een 'deadline' aan de streefwaarde gekoppeld.

Bij het bepalen van de streefwaarden moet ook rekening gehouden worden met de al bestaande trend. Bijvoorbeeld: als de arbeidsparticipatie in Nederland de komende 30 jaar autonoom ook al stijgt, dan ligt het voor de hand dat een ambitieus doel hoger moet zijn dan deze trendlijn.

De sociale agenda investeert structureel voor een periode van 30 jaar: mijlpalen op verschillende termijnen zijn wenselijk. Idealiter is er niet alleen een einddoel over 30 jaar, maar worden er ook meerdere tussendoelen vastgesteld. Dit doen we ook in deze voorzet door onderscheid te maken tussen de monitoring op korte, middellange en lange termijn (met de focus op inputs, outputs en outcomes). Dat geeft bovendien ruimte om tussentijds successen te vieren.

Er zijn verschillende "smaken" mogelijk bij het bepalen van streefwaarden voor de outcome-indicatoren. Onder andere op het gebied van:

- Methodiek (hoe reken je?)
- Differentiatie (bij wie/waar wil je verschil maken?)
- Referentie (met wie vergelijk je?)
- Ambitieniveau (hoe ambitieus wil je zijn?)

In bijlage 2 (*introductie streefwaarden*) is achtergrondinformatie opgenomen over het bepalen van streefwaarden. Deze slides zijn bedoeld ter introductie van het onderwerp en ter ondersteuning van de eerdere gesprekken met het team van de sociale agenda hierover.

De keuze voor een bepaalde "smaak" is afhankelijk van de context.

Wat past het beste bij specifieke indicatoren? Wat is mogelijk? Frequentie en geografische scope van metingen kunnen bepalend zijn. En wat is wenselijk? In theorie kan alles gemeten worden, maar dat is niet heel doelmatig. Voor de sociale agenda willen daarom met name aansluiten bij data en monitoring die al bestaat.

Per indicator kan de streefwaarde verschillen. Het verschil tussen de regio en het landelijk gemiddelde is immers in een aantal gevallen nihil/afwezig en in andere gevallen juist moeilijk te overbruggen. Op de volgende pagina, in tabel 8, is een overzicht gegeven van de voorzet voor streefwaarden. Deze zijn gebaseerd op de startanalyse, die per outcome-indicator is weergegeven in bijlage 2.

Tabel 8a: Overzicht voorzet streefwaarden per indicator (vervolg)

#	Outcome indicator	Minimale streefwaarde	Ambitie
1	Sociale cohesie	Regio scoort als geheel een 6,5	Regio scoort als geheel een 7, gemeenten binnen regio tenminste een 6,5 (ervan uitgaande dat data per gemeente inzichtelijk wordt)
2	Tevredenheid met woonomgeving (%)	De regio scoort minimaal 83,8% conform het Nederlandse gemiddelde	De regio scoort beter dan het Nederlands gemiddelde en geen enkele gemeente binnen de regio scoort meer dan 2 procentpunt onder het gemiddelde
3	Sociale contacten en participatie (Contact met familie, vrienden of buren) (%)	De regio komt op het landelijk gemiddelde van 71,6%	Regio scoort conform landelijk gemiddelde, de score binnen de regio wijkt niet meer dan 3% af van het Nederlands gemiddelde, dus tenminste 68,6%
4	Imago-score van provincie Groningen volgens Groningers	Een opwaartse trendlijn: een gemiddeld positieve ontwikkeling van ISI-score sinds start sociale agenda	Een score van minimaal 7,5 die langdurig (>5 jaar) aanhoudt
5	Laaggeletterdheid (%)	<i>Regio scoort beter dan Nederland met 11%, afwijking binnen regio niet groter dan 3%. [Vaststellen in 2025 a.d.h.v. nieuwe PIAAC-data]</i>	<i>Regio en gemeenten scoren niet slechter dan 12% [Vaststellen in 2025 a.d.h.v. nieuwe PIAAC-data]</i>
6	Voortijdig schoolverlaten (%) / startkwalificatie	De score van de regio is niet hoger dan het gemiddelde van Nederland, dus het aandeel VSV'ers is maximaal 2,3%	Het aandeel voortijdig schoolverlaters in de regio neemt af tot 2% en is in geen enkele gemeente hoger dan 3,0%
7	Havo/vwo leerlingen in 3e leergang VO (%)	De achterop het nationaal gemiddelde wordt meer dan gehalveerd, dus aandeel groeit naar 47,1%	Het aandeel havo/vwo leerlingen in het 3 ^e jaar VO ligt zo hoog als het nationaal gemiddelde, dus groeit naar 48,3%
8	Netto arbeidsparticipatie (%)	De achterstand wordt tenminste gehalveerd: tenminste 71,3% voor de regio	De regio scoort gelijk aan nationaal gemiddelde, tenminste 72,2%

Tabel 8b: Overzicht voorzet streefwaarden per indicator

#	Outcome indicator	Minimale streefwaarde	Ambitie
9	Kinderen in huishoudens met langdurig laag inkomen (%)	De achterstand op Nederland wordt gehalveerd, daling naar tenminste 2,45% en nergens boven de 4%	Daling naar landelijk gemiddelde van 2,2% en nergens boven de 3%
10	Aandeel huishoudens met problematische schulden	De achterstand op Nederland wordt meer dan gehalveerd en het aandeel daalt tot maximaal 7,6%	De regio scoort op of beter dan het Nederlands gemiddelde: maximaal 7,3%
11	Spraak- en taalontwikkeling tweejarigen	Regio op landelijk gemiddelde van 5,8%	Regio op landelijk gemiddelde van 5,8% en geen enkele gemeente binnen de regio scoort hoger dan 6,3%
12	Ervaren gezondheid (%)	De regio scoort op het landelijk gemiddelde van 70%. Met andere woorden: Minstens zeven op de tien inwoners van de regio antwoord goed of zeer goed op vraag over hun gezondheidstoestand	Regio scoort op het landelijk gemiddelde en nergens onder de 65%
13	Geluk middelbare scholieren (%)	Het verschil tussen de regio en Nederland halveren, tenminste 75% geeft aan zich meestal gelukkig of zeer gelukkig te voelen	De regio scoort tenminste op het landelijk gemiddelde van 77,1%
14	Psychische klachten middelbare scholieren (%)	De achterstand van de regio op het gemiddelde van Nederland halveren, naar 28,8%	Het aandeel van scholieren dat rapporteert psychische klachten te hebben daalt tot minimaal het nationaal gemiddelde. Dat is een daling van 30,7% naar 27% uitgaande van data uit 2023

Bijlage 1

Startanalyse per outcome- indicator

Indicator 1: Sociale cohesie

Het CBS stelt een totaalscore sociale cohesie op om een beeld te geven van sociale cohesie in verschillende gebieden van Nederland.

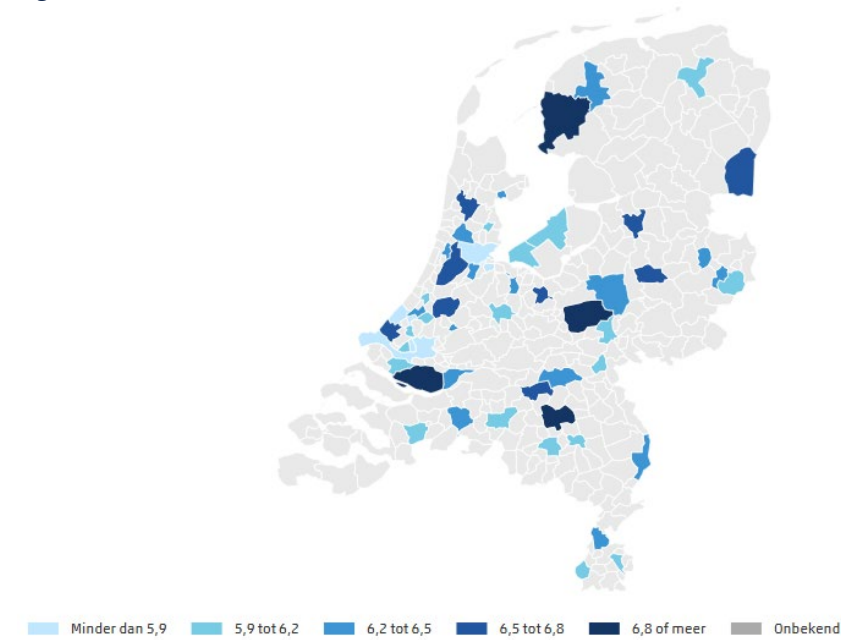
Deze indicator geeft een score op een schaal van 0 tot 10. Hoe hoger de score op deze schaal, hoe meer de inwoners tevreden zijn over de sociale aspecten van hun woonbuurt. Een toelichting op de berekening van het cijfer vind je [hier](#). Cijfers per gemeente zijn alleen beschikbaar voor gemeenten met meer dan 70.000 inwoners. In de regio Groningen & Noord-Drenthe zijn de cijfers er dus alleen voor de Gemeente Groningen en voor de provincies. Deze indicator wordt bijgehouden door het CBS en is ook onderdeel van de Regionale Monitor Brede Welvaart.

Startanalyse: Met een score van 6,3 ligt de provincie Groningen net onder het Nederlands gemiddelde van 6,4. De provincie Drenthe scoort beduidend beter (6,7), terwijl de gemeente Groningen met een score van 6,1 verder van het Nederlands gemiddelde afligt. Er is geen historische data voor deze indicator beschikbaar.

Aandachtspunten data. Het CBS monitort sociale cohesie op de genoemde wijze sinds enkele jaren. Het beschikt over uitgebreide expertise en data op dit gebied, waardoor de kwaliteit van de metingen gewaarborgd lijkt. De continuïteit van de meting moet met het CBS (en eventueel de partijen die data aanleveren) worden besproken. Om het ambitieniveau voor de sociale agenda te kunnen toetsen is bovendien meer data op gemeenteniveau vereist. Een alternatief voor en/of aanvulling op deze indicator is de data van de Leefbaarometer. Daarin wordt ook een score op de dimensie 'sociale samenhang' opgenomen, die bovendien op gemeenteniveau beschikbaar is. Deze data is zeer bruikbaar in de verdere verfijning van de monitoring, maar wordt weergegeven in standaard deviaties en is daardoor lastiger te vertalen naar absolute streefwaardes.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	Regio scoort als geheel een 6,5	Regio scoort als geheel een 7, gemeenten binnen regio tenminste een 6,5

Figuur 9: Sociale cohesie

Bron: CBS (2021)

Indicator 2: Tevredenheid met woonomgeving

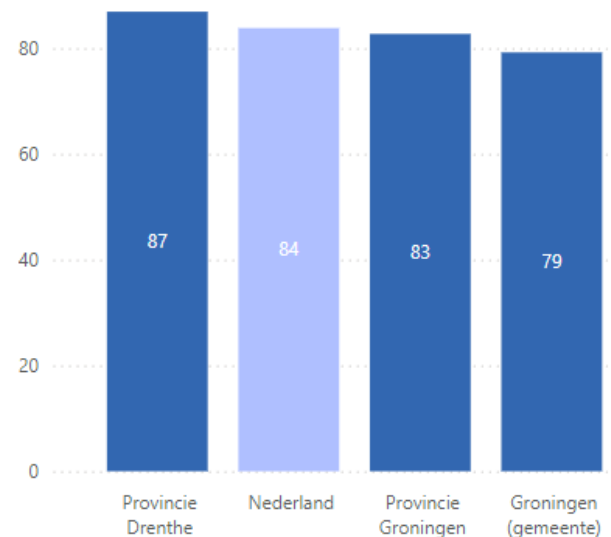
De tevredenheid met de woonomgeving wordt gemeten als het percentage particuliere huishoudens dat aangeeft (zeer) tevreden te zijn met de huidige woonomgeving. De woonomgeving is de omgeving en de buurt waarin een huishouden woont. Cijfers per gemeente zijn alleen beschikbaar voor gemeenten met meer dan 100.000 inwoners en op COROP en provincie niveau. Deze indicator wordt bijgehouden door het CBS en is ook onderdeel van de Regionale Monitor Brede Welvaart.

Startanalyse: In 2021 lag de tevredenheid met de woonomgeving in de provincie Groningen (82,7%) lager dan in Nederland (83,8%). De Gemeente Groningen scoorde met 79,2% nog aanzienlijk lager. Voor de overige gemeenten in de regio is geen data bekend.

Aandachtspunten data. Zonder data op gemeenteniveau is de streefwaarde moeilijk vast te stellen. Het is mogelijk dat de regio momenteel al bijna of helemaal op het Nederlandse gemiddelde scoort, aangezien de gemeenten in Drenthe naar verwachting relatief goed scoren (de provincie Drenthe scoort 86,7% op deze indicator, ruim boven het Nederlands gemiddelde). Een alternatief voor en/of aanvulling op deze indicator is de data van de Leefbaarometer. Daarin wordt ook een score op de dimensie 'voorzieningen' opgenomen, die bovendien op gemeenteniveau beschikbaar is. Deze data is zeer bruikbaar in de verdere verfijning van de monitoring, maar wordt weergegeven in standaard deviaties en is daardoor lastiger te vertalen naar absolute streefwaardes.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	De regio scoort minimaal 83,8% conform het Nederlandse gemiddelde	De regio scoort beter dan het Nederlands gemiddelde en geen enkele gemeente binnen de regio scoort meer dan 2 procentpunt onder het gemiddelde

Figuur 10: Tevredenheid met woonomgeving (%)

Bron: CBS Regionale Monitor Brede Welvaart, data van 2021
 *Visualisatie door Rebel

Indicator 3: Contacten (met familie, vrienden of buren)

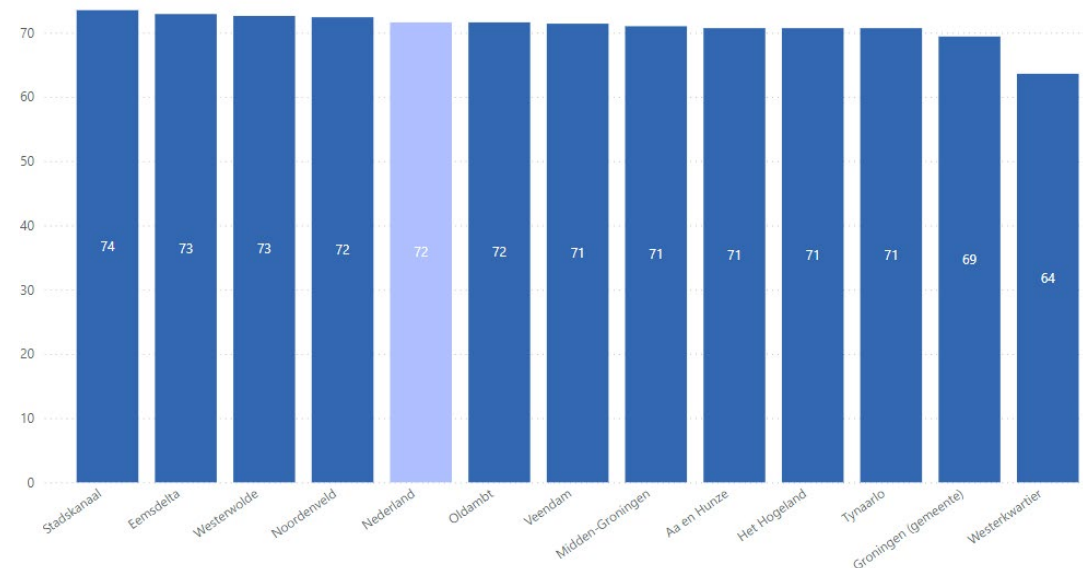
Deze indicator geeft het percentage mensen van 15 jaar en ouder weer dat gemiddeld minstens een maal per week contact heeft met familie, vrienden of buren. Het gaat hierbij om alle vormen van contact. Het betreft een gemiddelde van de indicatoren "minstens wekelijks contact met familie", "minstens wekelijks contact met vrienden" en "minstens wekelijks contact met buren", waarvan data verzameld wordt door het CBS. Deze indicator is ook onderdeel van de Regionale Monitor Brede Welvaart van het CBS. Data is beschikbaar voor alle gemeenten binnen de regio Groningen en Noord-Drenthe.

Startanalyse: De regio scoort met 70,6% onder het gemiddelde van Nederland (71,6%). Uitschieters naar boven zijn Eemsdelta (72,9%), Pekela (73,5%) en Westerkwartier (72,6%). Uitschieters naar beneden zijn de gemeente Groningen (69,4%) en Veendam (63,6%).

Aandachtspunten data. Voor deze indicator zijn er nauwelijks aandachtspunten. Dit is een standaard economische indicator die jaarlijks gemonitord wordt door het CBS. De indicator is bovendien onderdeel van de recent gestarte regionale monitor brede welvaart. De continuïteit van deze indicator lijkt daarmee voldoende geborgd. Uiteraard geldt – zoals bij alle indicatoren – dat Nederland als referentiegroep mogelijk niet de beste is om de scores tegen af te zetten. Referentiegroepen van soortgelijke gemeenten werken mogelijk beter. Deze data is binnen dit onderzoek niet opgehaald.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	De regio komt op het landelijk gemiddelde van 71,6%	Regio scoort conform landelijk gemiddelde, de score binnen de regio wijkt niet meer dan 3% af van het Nederlands gemiddelde, dus tenminste 68,6%

Figuur 11: Sociale contacten (met familie, vrienden of buren) (%)

Bron: CBS Regionale Monitor Brede Welvaart, data van 2022
*Visualisatie door Rebel

Indicator 4: Imago-score van provincie Groningen volgens Groningers

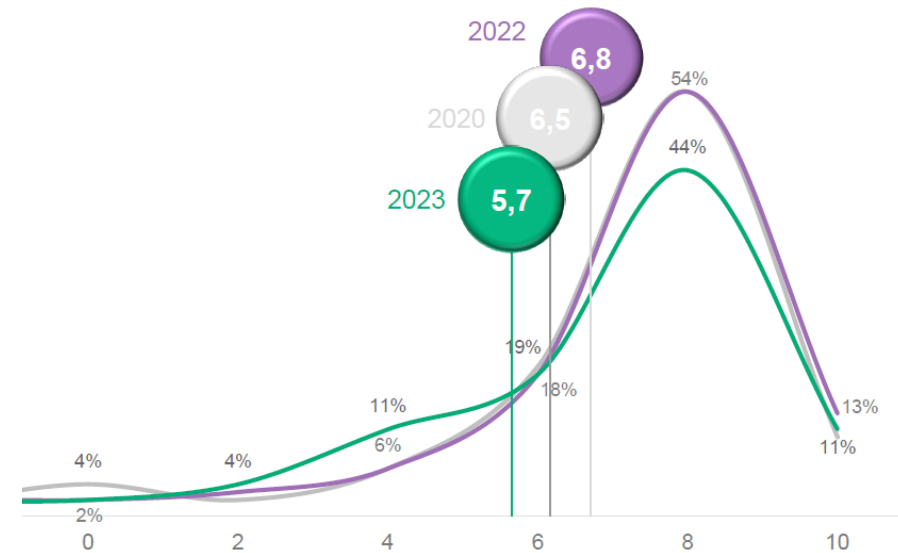
Het imago van Groningen wordt sinds 2020 gemeten via de Imago Monitor Groninger, met behulp van de zogenaamde Image Sentiment Indicator (ISI). De methodiek is bij de 0-meting in 2020 voor het eerst toegepast in opdracht van Nationaal Programma Groningen. In 2023 is een derde meting uitgevoerd in het kader van de imagomonitor Groningen. De onderzoeksdoelgroepen bestaan uit inwoners van Groningen (Groningers), inwoners van buiten Groningen (niet-Groningers), niet-Groningse talen en Groningse talen. In het kader van voorliggende analyse voor de sociale agenda kijken we naar de eerste onderzoeksgroep: Groningers.

Startanalyse: Groningers hebben in 2023 een negatiever beeld van hun eigen provincie dan zij in de afgelopen twee jaar hadden. Het beeld is voor het eerst sinds de meting startte in 2020 verslechterd. De ISI-score is gedaald van 6,8 in 2022 naar een 5,7 in 2023. Gezien de aard van deze indicator kan deze niet worden afgezet tegen een nationaal gemiddelde. Data op gemeenteniveau is niet beschikbaar. We kijken voor deze indicator daarom specifiek naar de provincie Groningen en historische ontwikkeling van de indicator.

Aandachtspunten data. De Imago Monitor Groningen is recent ontwikkeld. De methodiek wordt mogelijk nog aangescherpt waardoor eerdere scores beperkt vergelijkbaar zijn. Daarnaast is deze nog niet dekkend voor de 13 gemeenten. Voor langjarige monitoring moeten afspraken gemaakt worden met de onderzoekers, waarbij waarschijnlijk kan worden aangesloten bij of voortgebouwd worden op afspraken die gemaakt zijn in het kader van het NPG.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	Een opwaartse trendlijn: een gemiddeld positieve ontwikkeling van ISI-score sinds start sociale agenda	Een score van minimaal 7,5 die langdurig (>5 jaar) aanhoudt

Figuur 12: Imago-score van provincie Groningen volgens Groningers

Bron: Kantar Public (2023), Imago Monitor Groningen, derde meting, p. 11 (uitsnede van afbeelding)

Indicator 5: Laaggeletterdheid

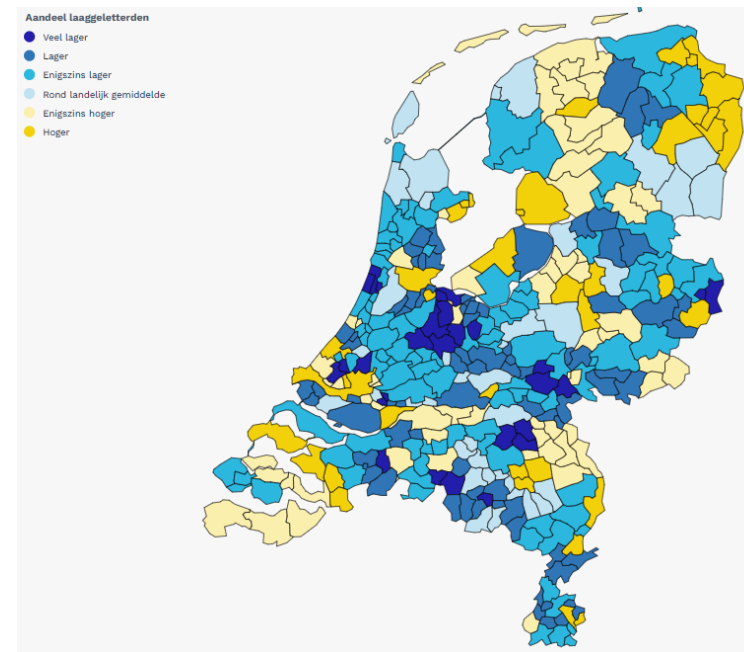
De geletterdheid van personen tussen de 16 en 65 jaar is vastgesteld aan de hand van hun scores (schaal 0 - 500) in het PIAAC-onderzoek uit 2012. Deze analyse is in 2019 uitgevoerd door ECBO, ROA en Etil research group. Hierbij is een score van 225 of lager als laaggeletterd geclassificeerd, met een uitsplitsing naar mild laaggeletterden (scores van 225 tot en met 200) en sterk laaggeletterden (scores lager dan 200). Deze definitie van laaggeletterdheid omvat niet de groepen laaggecijferden en mensen met lage digitale vaardigheden.

Startanalyse: Met een score van 11,3% ligt het aandeel laaggeletterden in de regio lager dan het Nederlands gemiddelde (12%). Het relatief lage gemiddelde wordt in grote mate beïnvloed door de lage score van de gemeente Groningen (9%), dat door het groot aantal inwoners een grote weging heeft voor het gemiddelde. Veel gemeenten in de regio scoren beduidend slechter (Aa en Hunze, Eemdelta, Pekela en Veendam zelfs 19%).

Aandachtspunten data. De datapunten zijn niet erg nauwkeurig: de percentages per gemeente zijn afgerond naar hele aantallen en er is gebruik gemaakt van verouderde data, namelijk die van het PIAAC-onderzoek dat in 2012 in Nederland plaatsvond. Betere data op lokaal niveau werd binnen het kader van dit onderzoek niet gevonden. Bovendien wordt PIAAC eens in de 10 jaar uitgevoerd. De laatste keer dat het PIAAC werd uitgevoerd was in 2022/2023, de resultaten van deze ronde worden verwacht op 10 december 2024. Het is raadzaam deze data af te wachten, of betere alternatieve data te vinden, voordat de streefwaarden voor deze indicator worden vastgesteld.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	Regio scoort beter dan Nederland met 11%, afwijking binnen regio niet groter dan 3%. [Vaststellen in 2025 a.d.h.v. nieuwe PIAAC-data]	Regio en gemeenten scoren niet slechter dan 12% [Vaststellen in 2025 a.d.h.v. nieuwe PIAAC-data]

Figuur 13: Aandeel laaggeletterden

Bron: geletterdheidinzicht.nl, geraadpleegd in december 2024 (data van ROA)
 *Nederlands gemiddelde = 12%

Indicator 6: Voortijdig schoolverlaters

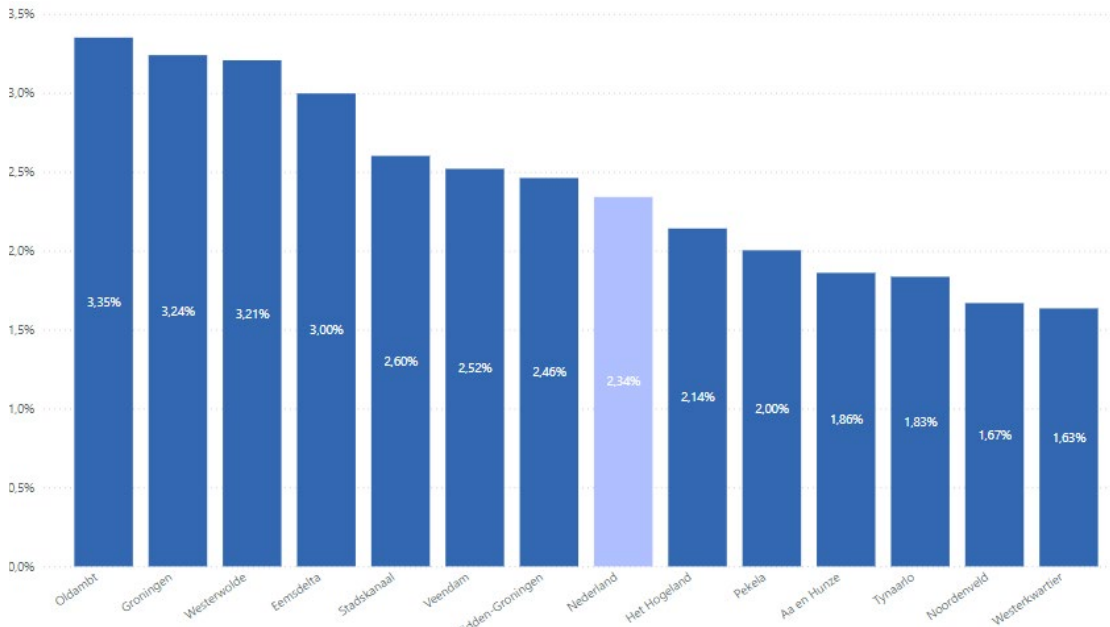
Voortijdig schoolverlaters zijn leerlingen die in een gegeven jaar het onderwijs verlaten zonder startkwalificatie. Het gaat hierbij dus om de jaarlijkse aanwas voortijdig schoolverlaters. Data wordt op gemeenteniveau bijgehouden door DUO. Het percentage voortijdig schoolverlaters in t+1 laat het aandeel zien ten opzichte van de totale populatie leerlingen in t=0 (hier schooljaar 2022/2023).

Startanalyse: Het aandeel voortijdig schoolverlaters ligt in de regio met 2,6% iets hoger dan het landelijk gemiddelde (2,3%). In de gemeente Groningen, Oldambt en Westerwolde zijn relatief veel voortijdig schoolverlaters (3,2%, 3,3% en 3,2%). Met 1,6% ligt het percentage het laagste in de gemeente Westerkwartier.

Aandachtspunten data. Het aantal en het percentage voortijdig schoolverlaters wordt jaarlijks door het DUO bijgehouden. De data is betrouwbaar en lokaal beschikbaar. Bovendien wordt door het CBS soortgelijke data verzameld die mogelijk als alternatief voor de data van DUO kunnen functioneren. Er zijn dan ook geen grote aandachtspunten voor de m.b.t. de databeschikbaarheid van deze indicator.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	De score van de regio is niet hoger dan het gemiddelde van Nederland, dus het aandeel VSV'ers is maximaal 2,3%	Het aandeel voortijdig schoolverlaters in de regio neemt af tot 2% en is in geen enkele gemeente hoger dan 3,0%

Figuur 14: Aanwas VSV'ers (%)

Bron: DUO, dashboards vsv en jikp, schooljaar 2022/2023 als t=0
*Visualisatie door Rebel

Indicator 7: Aandeel leerlingen havo/vwo in 3e jaar VO

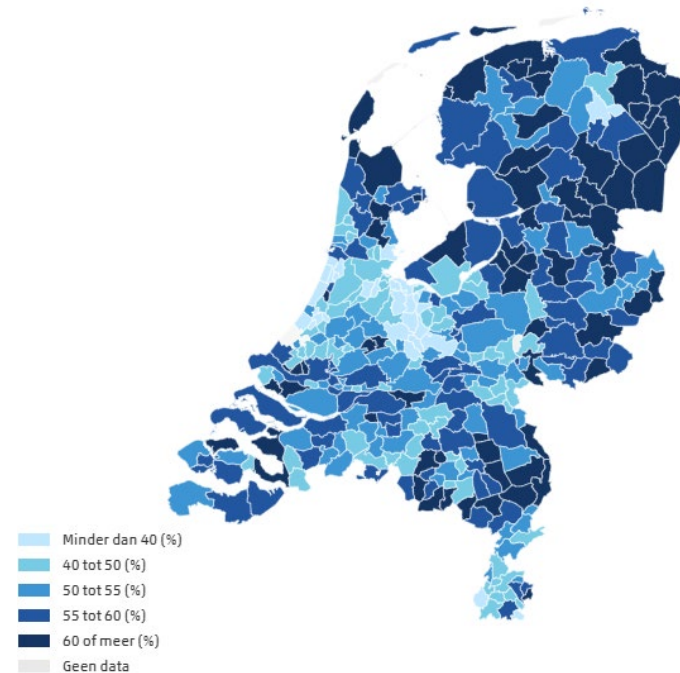
Deze indicator betreft het aandeel havo/vwo leerlingen in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs ten opzichte van het totaal aantal leerlingen (exclusief praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs). De keuze voor het derde leerjaar is gemaakt omdat pas vanaf dit leerjaar er een goed beeld is van de verdeling van leerlingen over de verschillende niveaus. In de eerste twee jaren van het voortgezet onderwijs is dit beeld niet te geven omdat veel leerlingen nog een gemengde brugklas volgen waarin meerdere niveaus samen les krijgen. Deze indicator en toelichting zijn overgenomen uit de Basismonitor Onderwijs van het Nationaal Programma Rotterdam Zuid.

Startanalyse: Het aandeel leerlingen havo/vwo in het 3e jaar VO ligt in de regio lager dan het gemiddelde van Nederland (respectievelijk 45,8% ten opzichte van 48,3%). Met 14% is Pekela een uitschieter met relatief veel vmbo-leerlingen. Tynaarlo heeft met 62% juist relatief veel havo/vwo leerlingen. Omdat de gemiddelden per gemeente sterk kunnen worden beïnvloedt door de aanwezigheid van bepaald type scholen, is het voorstel naar de regio als geheel te kijken.

Aandachtspunten data. Voor deze indicator zijn er nauwelijks aandachtspunten. Data over leerlingen en onderwijsniveau worden bijgehouden op verschillende niveaus en zijn toegankelijk via DUO en/of het CBS. Continuïteit en betrouwbaarheid van de data voor langjarige monitoring zijn geborgd.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	De achterstand op het nationaal gemiddelde wordt meer dan gehalveerd, dus aandeel groeit naar 47,1%	Het aandeel havo/vwo leerlingen in het 3 ^e jaar VO ligt zo hoog als het nationaal gemiddelde, dus groeit naar 48,3%

Figuur 15: Aandeel vmbo'ers in leerjaar 3 van het VO naar woongemeente

Bron: CBS Jeugdmonitor 2023, data over schooljaar 2022/'23

***LET OP:** Het kaartje geeft het aandeel vmbo'ers weer (excl. praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs), niet het aandeel havo/vwo'ers.

Indicator 8: Netto arbeidsparticipatie

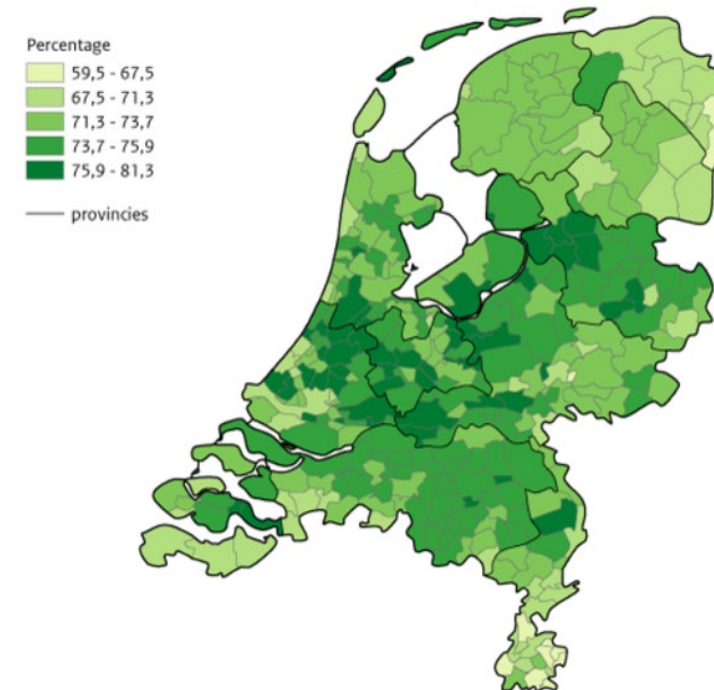
De netto arbeidsparticipatie drukt uit welk aandeel van de totale bevolking van 15 tot 75 jaar tot de werkzame beroepsbevolking behoort. De werkzame beroepsbevolking bestaat uit personen van 15 tot 75 jaar met betaald werk. De netto arbeidsparticipatiegraad geeft een realistischer beeld van de hoeveelheid mensen die daadwerkelijk bijdraagt aan de economie ten opzichte van de bruto arbeidsparticipatie (dat kijkt naar de beroepsbevolking in totaal, dat ook werklozen omvat). De netto arbeidsparticipatie laat zien hoeveel mensen echt aan het werk zijn en inkomen genereren.

Startanalyse: In 2022 was de netto arbeidsparticipatie in Nederland 72,2%. Dit betekent dat bijna driekwart van de bevolking tussen 15 en 75 jaar aan het werk was. De netto arbeidsparticipatie in de regio lag in dezelfde periode op 70,4%. Dit is lager dan het landelijk gemiddelde. Slechts één gemeente binnen de regio komt hoger uit dan het landelijk gemiddeld, namelijk het Westerkwartier met 73,3%. De gemeente Westerwolde heeft de laagste netto arbeidsparticipatiegraad met 65,8%.

Aandachtspunten data. Voor deze indicator zijn er nauwelijks aandachtspunten. Dit is een standaard economische indicator die jaarlijks gemonitord wordt door het CBS. De continuïteit van deze indicator lijkt daarmee voldoende geborgd. Per gemeenten kan nog worden gekeken naar referentiegemeenten zoals bij Nulmeting NPG.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	De achterstand wordt tenminste gehalveerd: tenminste 71,3% voor de regio	De regio scoort gelijk aan nationaal gemiddelde, tenminste 72,2%

Figuur 16: Netto arbeidsparticipatie per gemeente 2023 (%)

Bron: CBS, statline

Indicator 9: Kinderen in huishoudens met inkomen onder lage inkomensgrens

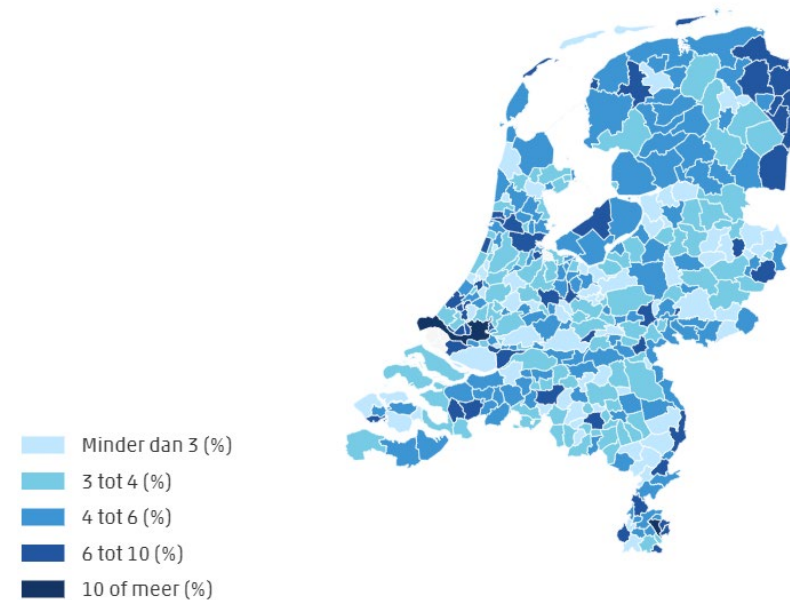
Deze indicator bekijkt het aantal kinderen (<18 jaar) in huishoudens met inkomen onder de lage inkomensgrens gedurende minimaal 4 jaar, als percentage van het totaal aantal kinderen. Huishoudens behoren tot de categorie "Laag inkomen" als het gestandaardiseerd besteedbaar huishoudensinkomen exclusief huurtoeslag lager is dan de lage-inkomensgrens.

Startanalyse: Met 2,7% ligt het aantal minderjarige kinderen in huishoudens met een langdurig laag inkomen iets hoger dan het landelijk gemiddelde van 2,2%. Met name in Pekela is dit aandeel hoog (5,1%). Het aandeel ligt lager dan het landelijk gemiddelde in Aa en Hunze (1,5%), Het Hogeland (2,1%), Noordenveld (1,9%), Tynaarlo (1,2%) en Westerkwartier (1,6%).

Aandachtspunten data. De data wordt door CBS verzameld en jaarlijks lokaal in kaart gebracht. Naar verwachting zal dit ook in de nabije toekomst het geval blijven.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	De achterstand op Nederland wordt gehalveerd, daling naar tenminste 2,45% en nergens boven de 4%	Daling naar landelijk gemiddelde van 2,2% en nergens boven de 3%

Figuur 17: Aandeel kinderen in huishoudens met laag inkomen

Bron: CBS, Longread Armoede & Sociale Uitsluiting 2023.

Let op: de kaart geeft het aandeel kinderen in huishoudens met een laag inkomen weer, dit is een andere indicator dan een langdurig laag inkomen. De percentages verschillen om die reden van de genoemde percentages in de tabel. De kaart is opgenomen omdat deze een goed beeld geeft van de spreiding over Nederland. De spreiding van armoederisico en langdurige armoederisico is vergelijkbaar.

Indicator 10: Huishoudens met problematische schulden

Deze indicator bekijkt het aandeel huishoudens met geregistreeerde problematische schulden. Het percentage mensen dat problematische schulden of geldproblemen ervaart is in werkelijkheid waarschijnlijk hoger. Er zijn namelijk ook mensen die geen hulp (van bijvoorbeeld de schuldhulpverlener) ontvangen en daarom niet bekend zijn in registraties.

Startanalyse: Met 7,9% ligt het aantal huishoudens met problematische schulden in de regio hoger dan in Nederland (7,3%). Met name in Eemsdelta, Midden-Groningen, Oldambt, Pekela en Veendam is dit aandeel hoog met 10% of meer. Het aandeel ligt laag in Aa en Hunze, Noorderveld en Tynaarlo met allen minder dan 6%.

Aandachtspunten data. Deze indicator meet het aandeel huishoudens met problematische schulden. Met behulp van verschillende registraties is afgeleid welke huishoudens te maken hebben met geregistreeerde problematische schulden. De informatie over schulden verschilt per registratie. Daarom is per registratie bepaald wanneer er sprake is van een geregistreeerde problematische schuldsituatie, zie dashboards.cbs.nl/v5/SchuldenproblematiekInBeeld/

Met ingang van verslagjaar 2022 is de definitie van geregistreeerde problematische schulden iets aangepast. Dit betekent dat de hier gepresenteerde data niet altijd goed te vergelijken is met historische data.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	De achterstand op Nederland wordt meer dan gehalveerd en het aandeel daalt tot maximaal 7,6%	De regio scoort op of beter dan het Nederlands gemiddelde: maximaal 7,3%

Figuur 18: Huishoudens met geregistreeerde problematische schulden (%), per gemeente, januari 2024

Bron: CBS, Schuldenproblematiek in beeld

Indicator 11: Tweejarigen met negatieve score op spraak- en taalontwikkeling

Voor het programma Kansrijke Start wordt door RIVM/JGZ bijgehouden welk percentage kinderen rond de leeftijd van 2 jaar een negatieve score op spraak-taalontwikkeling tijdens het contact-moment met JGZ-organisatie heeft. Dit is een pilot die nog niet landelijk dekkend is. Op dit moment kon daardoor nog geen data voor de regio verzameld worden.

De streefwaarden die hiernaast genoemd worden zijn gebaseerd op niet-openbare data uit de Monitor Kansrijke Start 2023. De resultaten moeten met enige terughoudendheid worden geïnterpreteerd, omdat niet van alle JGZ-organisaties beschikbaar zijn (21 van de 35).

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	Regio op landelijk gemiddelde van 5,8%	Regio op landelijk gemiddelde van 5,8% en geen enkele gemeente binnen de regio scoort hoger dan 6,3%

Indicator 12: Ervaren gezondheid

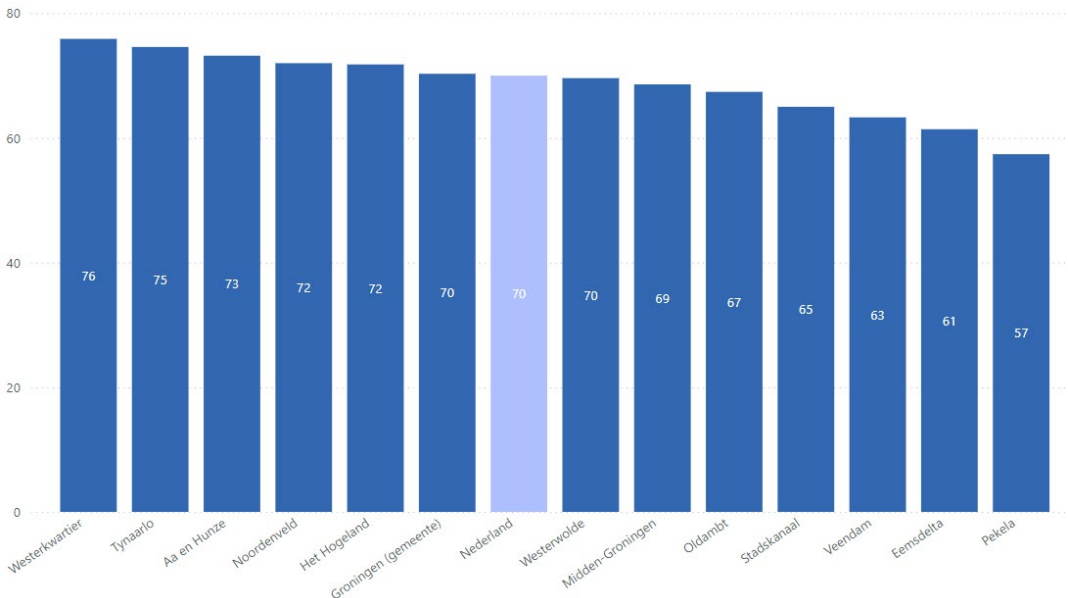
Ervaren gezondheid wordt benaderd door te kijken naar het percentage personen van 18 jaar en ouder met antwoordcategorie 'goed' of 'zeer goed' op de vraag over hun algemene gezondheidstoestand. Data wordt beschikbaar gesteld door het CBS. De indicator Ervaren Gezondheid is bovendien onderdeel van de Regionale Brede Welvaart Monitor van het CBS.

Startanalyse: Met 69,6% ligt de ervaren gezondheid iets lager dan het landelijk gemiddelde van 70%. Met name in Pekela en Eemsdelta is dit aandeel laag (resp. 57,4% en 61,4%). Het aandeel ligt een stuk hoger dan het landelijk gemiddelde in Westerkwartier (75,9%) en Tynaarlo (74,6%).

Aandachtspunten data. Voor deze indicator zijn er nauwelijks aandachtspunten. Dit is een standaard economische indicator die jaarlijks gemonitord wordt door het CBS. De indicator is bovendien onderdeel van de recent gestarte regionale monitor brede welvaart. De continuïteit van deze indicator lijkt daarmee voldoende geborgd. Uiteraard geldt – zoals bij alle indicatoren – dat Nederland als referentiegroep mogelijk niet de beste is om de scores tegen af te zetten. Referentiegroepen van soortgelijke gemeenten werken mogelijk beter. Deze data is binnen dit onderzoek niet opgehaald.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	De regio scoort op het landelijk gemiddelde van 70%. Maw: Minstens zeven op de tien inwoners van de regio antwoordt goed of zeer goed op vraag over hun gezondheidstoestand	Regio scoort op het landelijk gemiddelde en nergens onder de 65%

Figuur 19: Ervaren goede gezondheid (%)

Bron: CBS Regionale Monitor Brede Welvaart, data van 2022
*Visualisatie door Rebel

Indicator 13: Geluk middelbare scholieren

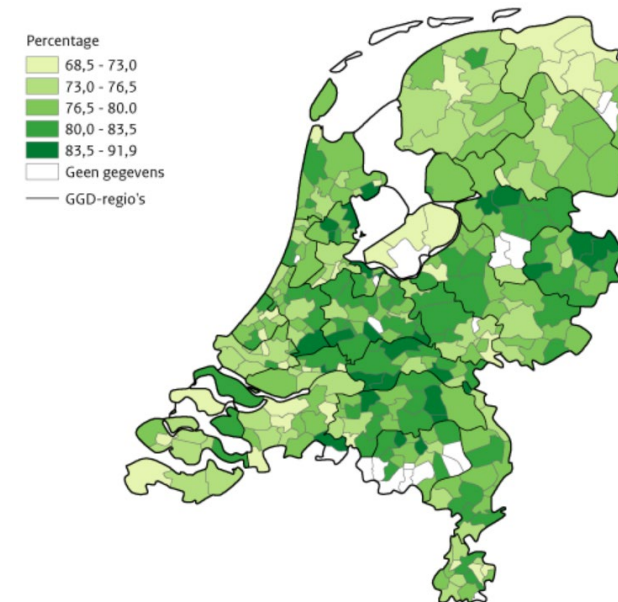
Het geluk van middelbare scholieren wordt benaderd door het aandeel van de jongeren dat aangeeft zich meestal gelukkig of zeer gelukkig te voelen. De metingen zijn gedaan door de GGD in klas 2 en 4 van voortgezet onderwijs. Data wordt beschikbaar gesteld via de Gezondheidsmonitor Jeugd. De Gezondheidsmonitor Jeugd geeft inzicht in de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van middelbare scholieren. Alle 25 GGD'en in Nederland namen eind 2023 digitale vragenlijsten af. Ruim 188.000 leerlingen beantwoordden vragen over o.a. hun gezondheid en welbevinden, bewegen, middelengebruik en social media en gamen.

Startanalyse: In de regio geeft 72,8% van de leerlingen aan zich meestal gelukkig of zeer gelukkig te voelen. Dit is fors lager dan het landelijk gemiddelde (77,1%). Het gemiddelde van de regio is hier berekend exclusief de gemeente Pekela en Stadskanaal, omdat data voor deze gemeenten niet beschikbaar is. Over het algemeen rapporteren met name middelbare scholieren in provincie Groningen een relatief laag geluk niveau.

Aandachtspunten data. Het GGD-onderzoek waarvan de data hier wordt gebruikt, werd voor de vierde keer landelijk geharmoniseerd uitgevoerd in 2023 (eerder in 2015, 2019 en 2021). De meting in 2021 was een extra meting in het kader van het Gezondheidsonderzoek COVID-19. Voor zover bekend wordt dit onderzoek ook de komende jaren doorgezet. Aangezien deze monitoring relatief recent is opgestart, wordt aangeraden om met de GGD afspraken te maken over monitoring gedurende de gehele looptijd van de sociale agenda.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	Het verschil tussen de regio en Nederland halveren, tenminste 75% geeft aan zich meestal gelukkig of zeer gelukkig te voelen	De regio scoort tenminste op het landelijk gemiddelde van 77,1%

Figuur 20: Geluk middelbare scholieren, per gemeente

Bron: Gezondheidsmonitor Jeugd 2023, GGD'en en RIVM

Indicator 14: Psychische klachten van middelbare scholieren

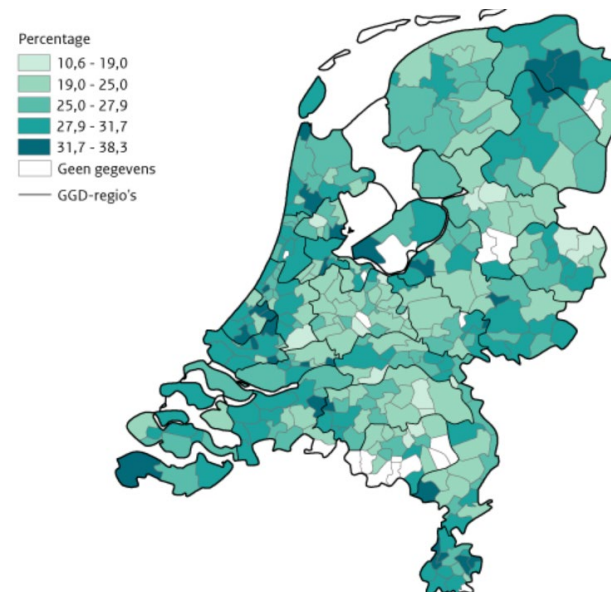
Psychische klachten van middelbare scholieren worden in beeld gebracht door te kijken naar het aandeel van scholieren dat rapporteert psychische klachten te hebben. Het hebben van psychische klachten is gemeten middels de Mental Health Inventory 5 (MHI-5). De metingen zijn gedaan door de GGD in klas 2 en 4 van voortgezet onderwijs. Data wordt beschikbaar gesteld via de Gezondheidsmonitor Jeugd. De Gezondheidsmonitor Jeugd geeft inzicht in de gezondheid, het welzijn en de leefstijl van middelbare scholieren. Alle 25 GGD'en in Nederland namen eind 2023 digitale vragenlijsten af. Ruim 188.000 leerlingen beantwoordden vragen over o.a. hun gezondheid en welbevinden, bewegen, middelengebruik en social media en gamen.

Startanalyse: Het aandeel scholieren dat rapporteert psychische klachten te hebben ligt in de regio hoger dan het gemiddelde van Nederland (respectievelijk 30,7% en 27%). Met name in de gemeente Groningen (33,1%), Midden-Groningen (32,5%) en Tynaarlo (32,8%) ligt dit aandeel hoog. Er zijn twee gemeenten in de regio die in 2023 beter scoorden dan het landelijk gemiddelde, namelijk Aa en Hunze (26,2%) en Westerwolde (24,1%).

Aandachtspunten data. Het GGD-onderzoek waarvan hier data wordt gebruikt, werd voor de vierde keer landelijk geharmoniseerd uitgevoerd in 2023 (eerder in 2015, 2019 en 2021). De meting in 2021 was een extra meting in het kader van het Gezondheidsonderzoek COVID-19. Voor zover bekend wordt dit onderzoek ook de komende jaren doorgezet. Aangezien deze monitoring relatief recent is opgestart, wordt aangeraden om met de GGD afspraken te maken over monitoring gedurende de gehele looptijd van de sociale agenda.

	Minimale streefwaarde	Ambitie
Streefwaarde	De achterstand van de regio op het gemiddelde van Nederland halveren, naar 28,8%	Het aandeel van scholieren dat rapporteert psychische klachten te hebben daalt tot minimaal het nationaal gemiddelde. Dat is een daling van 30,7% naar 27% uitgaande van data uit 2023

Figuur 21: Psychische klachten middelbare scholieren, per gemeente

Bron: Gezondheidsmonitor Jeugd 2023, GGD'en en RIVM

Bijlage 2

Introductie streefwaarden

Methodiek | *Hoe reken je?*

Gemiddelde waarden

- Streef naar een vergelijkbaar gemiddelde van de indicator.
- Vb: arbeidsparticipatie van 71% naar het gemiddelde van Nederland op dat moment (bijv. 73%)

Absolute waarden

- Definieer een vaste, concrete waarde die behaald moet worden.
- Vb: arbeidsparticipatie van 71% naar 72%

Relatieve waarden

- Focus op een procentuele verbetering ten opzichte van de huidige waarde.
- Vb: arbeidsparticipatie van 71% naar 78% (=10% stijging)

Differentiatie | *Bij wie of waar wil je verschil maken?*

Hele regio vs. deel regio

- Vb: gemiddelde arbeidsparticipatie regio van 71% naar 73%
- Vb: gemiddelde arbeidsparticipatie in X, Y, Z naar boven de 70%, overige gemeenten stijging naar nationale gemiddelde

Bevolkingsgroepen

- Vb: gemiddelde arbeidsparticipatie alle inwoners van 71% naar 73%
- Vb: gemiddelde arbeidsparticipatie MBO-geschoolden van 60% naar 65%

Referentiegroep | *Met wie vergelijk je?*

Nederland

- Hoe presteert de regio ten opzichte van het nationale gemiddelde?
- Vb: arbeidsparticipatie regio van 71% naar 72% (gemiddelde NL)

Vergelijkbare gebieden (gemeente(n) of hele regio)

- Hoe doet de regio het in vergelijking met regio's met soortgelijke economische structuur?
- Vergelijking met referentiegroep gemeenten, bijv. zoals ook in monitoring NPG gedaan wordt
- Vb: arbeidsparticipatie in stad Groningen van 71% naar stedelijk gemiddelde van 74%

Ambitieniveau | *Hoe ambitieus wil je zijn?*

Minimale ambitie

- Waar een indicator per gebied (hele regio, deel regio of individuele gemeenten) niet onder mag zitten; als dat in een bepaald gebied zo is of dreigt te gebeuren, reden om inzet te versterken
- Vb: arbeidsparticipatie mag in geen gebied onder de 70% komen
- Vb: aandeel voortijdig schoolverlaters mag nooit hoger dan 3% zijn

Realistische ambitie

- Verwacht effect van gekozen maatregels. Ambitieuze, maar niet onhaalbaar.
- Vb: arbeidsparticipatie gaat in gebied X, Y, Z naar 72% en in gebied A, B, C naar 70%

Grootse ambitie

- Meest ideale situatie (kan onrealistisch zijn, maar draagt veel ambitie)
- Vb: arbeidsparticipatie is in elke gemeente minstens 3 procent boven nationale gemiddelde

C

Contactpersoon

Matthijs van Neerbos

+31 6 42 14 35 21

Matthijs.vanNeerbos@rebelgroup.com

Marieke Oomen

+31 6 20 12 89 09

Marieke.Oomen@rebelgroup.com

Rebel

Wijnhaven 23
3011 WH Rotterdam
Nederland

+31 10 275 59 95
info@rebelgroup.com
www.rebelgroup.com